

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет психології

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з навчально-виховної роботи

Москаленко А.М.

«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ КАРТОГРАФІЇ ТА ГЕОІНФОРМАТИКИ В ЗВО
для студентів

галузь знань
спеціальність
рівень вищої освіти
освітня програма
вид дисципліни

10 Природничі науки
103 Науки про Землю
другий (магістерський)
Картографія та географічні інформаційні системи
вибіркова з переліку № 1 (ВБ.3.01.03)

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач:

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки **Плахотнік Ольга
Василівна**

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__
(підпис) (ПІБ) (дата)

Київ–2021

Розробник:

Плахотнік Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки

Затверджено

«30» серпня 2021 року

Завідувач кафедри педагогіки

 проф. Марушкевич А.А.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «31» 08 2021 року

Голова науково-методичної комісії (Корольов Д. К.)

«31» 08 2021 року

Погоджено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «30» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії (Корогода Н. П.)

30 серпня 2021 року

1. Мета дисципліни – засвоєння студентами систематизованих знань з навчальної дисципліни «Методика викладання картографічних і геоінформаційних дисциплін у ЗВО» передбачає формування в них комплексних компетентностей з кваліфікації «викладач вищої школи», розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуття магістрами професійно-педагогічної ідентичності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: володіти елементарними вміннями та навичками формування основних регуляторів діяльності і поведінки у студентській групі.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна необхідна для формування професійно-педагогічної компетентності викладача ЗВО. Виняткову увагу звернуто на розуміння педагогічних передумов освітньої діяльності, відпрацювання вмінь, навичок проведення занять, що можливе за умов практичної діяльності, яка є принциповою для курсу «Методика викладання картографічних і геоінформаційних дисциплін у ЗВО». Визначального значення набувають: тренінгові вправи, рефлексія та самостійна робота студентів у вигляді створення критичного есе, колажу, інтерактивної мультимедійної міні-лекції.

4. Завдання вивчення дисципліни: полягають у формуванні загальних компетентностей (K05. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. K06. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу та синтезу) та спеціальних компетентностей (K15. Вміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах освіти). Це узгоджується з програмними результатами навчання за спеціальністю: ПР02. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю. ПР11. Застосовувати освітні технології та методи викладання предметного матеріалу наук про Землю у закладах освіти.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Актуальність, зміст, історичний аспект педагогічної майстерності.	<i>лекція практичне заняття</i>	<i>презентація опитування виконання практичних завдань, критичне есе, залік</i>	20%
1.2	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти.	<i>лекція практичне заняття</i>		
1.3	Зміст педагогічної діяльності викладача у ВШ, її специфіка.	<i>лекція практичне заняття</i>		
2.1	Уміти проводити лекції, семінари, практичні, тренінги, лабораторні роботи, факультативні заняття.	<i>лекція практичне заняття</i>	<i>оцінювання проведення вправ, колаж, виконання творчої письмової роботи, інтерактивної ї міні-лекції, програми професійного розвитку майбутнього викладача МКР, залік</i>	60%
2.2	Володіння навичками пошуку, відбору, обробки систематизації інформації для педагогічної діяльності у ЗВО.	<i>лекція практичне заняття</i>		
2.3	Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.	<i>лекція практичне заняття</i>		
2.4	Критично осмислювати проблеми в науковій або професійній діяльності на межі предметних галузей, розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.	<i>лекція практичне заняття</i>		
2.5	Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності. Уміння адаптуватися до нових ситуацій.	<i>практичні завдання, педагогічні ситуації</i>		
3.1	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	<i>підготовка презентацій, аналітичних матеріалів, доповідей</i>	<i>оцінювання виступів, презентацій, залік</i>	20%
3.2	Здатність вчитися і оволодівати	<i>лекції,</i>	<i>контрольні</i>	

	сучасними знаннями.	<i>підготовка доповідей, вирішення практичних завдань</i>	<i>завдання, залік</i>	
3.3	Здатність бути критичним і самокритичним, будувати міжособистісні стосунки.	<i>обговорення конфліктних ситуацій, проведення тренінгових вправ</i>	<i>вправи</i>	
3.4	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).	<i>обговорення рішень до ділових рольових ігор, практичних ситуацій</i>	<i>контрольні завдання, залік</i>	
4.1	Автономно і відповідально усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.	<i>захист практичних завдань, контрольна робота</i>	<i>виконання практичних завдань, залік</i>	

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. У курсі передбачено один змістовий модуль з педагогіки вищої школи і методів викладання, а також один змістовий модуль з психології вищої школи, кожний з яких оцінюється максимально у 50 балів. Рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами написання письмових контрольних робіт та під час самостійної і індивідуальної роботи студента. Обов'язковим є виконання модульної контрольної роботи.

Семестрове оцінювання:

Оцінювання за формами контролю:

	<i>ЗМ 1</i>		<i>ЗМ 2</i>	
	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max. – 30 балів</i>
Усна відповідь, презентація	3	5	3	5
Виконання практичних завдань	3	5	3	5
Проведення тренінгових вправ	3	5	3	5
Проектне завдання	3	5	3	5
Модульна контрольна робота (МКР)	6*1=6	10*1 = 10	6*1=6	10*1 = 10
Залік	12	20	12	20

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 20 балів*, для одержання допуску до заліку обов'язково виконати *творче завдання підвищеної складності, яке оцінюється у 40 балів*. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – 36 балів.

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь, презентація, виконання практичних завдань, проектного завдання, творчої письмової роботи. Модульна контрольна робота виконується і оцінюється після завершення кожного модулю і включає в себе запитання з відповідного модуля. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру окремо за кожним з двох модулів складає 30 балів. На заліку з кожної частини програми студент може отримати від 12 до 20 балів, за залік 24 – 40.

7.3. Шкала відповідності оцінок

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
60–100	зараховано
0–59	не зараховано

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні роботи	Сам. роб.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.				
«Психолого-педагогічні основи формування професійної компетенції у викладача ЗВО»				
1	Психолого-педагогічні основи формування професійної компетенції у викладача ЗВО.	4	4	12
2	Педагогічна майстерність, її зміст і шляхи формування.	4	4	12
Модульна контрольна робота 1				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.				
«Основи педагогіки вищої школи. Специфіка викладання картографічних та геоінформаційних дисциплін»				
3	Педагогічна техніка викладача. Мовлення викладача, як засіб педагогічної праці.	2	2	12
4.	Педагогічне спілкування в структурі педагогічної діяльності. Педагогічний такт як стратегія поведінки викладача.	2	2	12
5.	Модельовання педагогічних ситуацій. Специфіка та методика викладання картографічних та геоінформаційних дисциплін у ЗВО.	2	2	12
Модульна контрольна робота 2				
Всього		14	14	60
Разом за курс		14	14	60

Загальний обсяг: **90 год.**

Лекції – **14 год.**

Практичні – **14 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

Консультації – **2 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Анотований бібліографічний покажчик праць науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2013-2020 роки) / Укл. А. А. Марушкевич, Н. І. Головка, С. П. Балашова. Київ: ЦП «Компринт», 2020. 63 с.
2. Авшенюк, Н. М., Дяченко, Л. М., та ін. Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів: аналітичні матеріали. Київ: ДКС «Центр». 2017.
3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. К.: Либідь, 1998. 560 с.
4. Биков В. Ю. Методичні системи сучасних інформаційно-освітніх технологій, [online]. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/11083983.pdf> [Дата зверн. 17.01.2020].
5. Вимоги до особистості викладача вищої школи. URL: https://pidru4niki.com/70123/pedagogika/vimogi_osobistosti_vikladacha_vischogo_navchalnogo_zakladu (дата звернення: 05.01.2021).
6. Власова О. І. Методика викладання психології. Підручник. К.: Геопринт, 2011. 340 с.
7. Етичний кодекс університетської спільноти. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf> (дата звернення: 05.09.2020).
8. Компетентнісно зорієнтована освіта: якісні виміри / В. О. Огнев'юк [та ін.]. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 367 с.
9. Плахотнік О.В. Методика навчання у вищій школі. Навчальний посібник. 2012, К.: ТОВ «Інфодрук». 106 с.
10. Плахотнік О.В. Розвиток науково-педагогічних досліджень в Україні та зарубіжжі. Науковий збірник «Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність». Київ: ФОРМ Ямчинський О.В., 2020.
11. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Введено в дію наказом ректора № 716-32 від 31 серпня 2018 року) [Електронний ресурс]: шлях доступу. <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>
12. Новіков А.М. Про розвиток методичних систем // Фахівець. - 2006. - № № 9-10. // [Http://www.anovikov.ru/artikle/met_sys.htm](http://www.anovikov.ru/artikle/met_sys.htm).

Додаткові:

13. Бельмаз Я., 2011. Особливості професійного розвитку викладачів вищої школи у Великій Британії та США [online]. Режим доступу: <http://pps.udpu.edu.ua/article/view/18624> [Дата зверн. 23.07.2019].
14. Васянович Г. П. Педагогічна етика. Навчально-методичний посібник. Львів, «Норма», 2005. 344 с.
15. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
16. Вітвицька, С. С., 2008. Моделі ступеневої педагогічної освіти західноєвропейських країн, США та України: порівняльний аналіз. В: Дубасенюк, О. А., ред. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: монографія. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, с. 71–103.
17. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. К., 2005. 486 с.
18. Національна рамка кваліфікацій, 2019. Офіційний вісник України. № 49. С. 62.
19. Навчально-методичний посібник з асистентської педагогічної практики. Укл.: Жилінська О. І., Вижива С. А., Марушкевич А. А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В. К.: 2020. 147 с.
20. Методичні рекомендації до практичних занять тренінгу «Сучасні освітні технології у вищій школі» / Укл.: Є. С. Спіцин, Н. В. Кошечко, М. В. Жиленко. К.: 2020. 76 с.

21. Педагогіка вищої школи: навчальн посіб. /З.Н.Курлянд, Р.І.Хмелюк та ін. К., 2007. 495 с.
22. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Введено в дію наказом ректора № 716-32 від 31 серпня 2018 року). URL: <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm> (дата звернення: 11.10.2020).
23. Професійно-педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника: навчальний посібник / А. А. Марушкевич, Н. М. Кузьменко, О. В. Плахотнік, Є. С. Спіцин, М. В. Жиленко/ за заг. ред. докт. пед. наук, проф. А. А. Марушкевич. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2017. 112 с.
24. Плахотнік О.В., Мухіна О.О. Особливості розвитку вищої освіти Фінляндії: автономія, якість, доступність, відкритість //Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 34.
25. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> (дата звернення: 02.11.2020).

10. Додаткові ресурси:

Приклади модульних контрольних робіт, зміст лекційних занять, презентації, завдання для підготовки до практичних занять, практичні завдання, тренінгові вправи, приклади інтерактивних мультимедійних міні-лекцій, програм професійного розвитку, запитання для самоперевірки можна отримати через електронну пошту викладачів olgaplakhotnik@knu.ua